

**EESTI ETTEVÕTLUSKÕRGKOOLI MAINOR
VARASEMATE ÕPINGUTE JA TÖÖKOGEMUSE ARVESTAMISE
(VÕTA)KORD**

KINNITATUD
EEK nõukogu määrusega
23.09.2013 nr 9

Sisukord

I ÜLDLÄTTED.....	3
II NÕUDMISED VARASEMALT ÕPITULE.....	3
II.1. Varasemalt õpitu vastab sisult ja tasemelt taotletava õppeaine õpiväljunditele....	3
II.2. Varasemalt õpitu on kehtiv ja ajakohane.....	4
II.2.1. Varasemate õpingute sisuline aegumine.....	4
II.2.2. Varasemalt omandatud teadmiste ja oskuste säilimine.....	4
II.3. Varasemalt õpitu on mahult sobiv.....	4
III EEK VÕTA PROTSESS	5
III.1. Taotlemine.....	5
III.1.1. Taotleja kohustused	5
III.1.2. Taotleja õigused.....	5
III.1.3. Nõudmised VÕTA taotlusele ja tõendusmaterjalile.....	6
III. 2. Nõustamine	7
III. 3.Hindamine	8
III.3.1. Hindamiskomisjonid, nende töökorraldus.....	8
III.3.2. Hindamispõhimõtted	8
III.3.3. VÕTA taotluste menetlemise aeg.....	9
III.3.4.Hindamisotsus ja tagasiside.....	9
III.4. VÕTA kajastumine õppeinfosüsteemis ning akadeemilisel õiendil	9
III.5.VÕTA taotluste menetlemise tasu, õppemaksu tasaarvestus.....	10
IV KVALITEEDIKINDLUSTUS	11
V RAKENDUSSÄTTED	11

I ÜLDSÄTTED

1. Käesolevas korras reguleeritakse varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise (edaspidi VÕTA) korda Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor (edaspidi EEK) õppekava täitmisel.
2. EEK-s on võimalik VÕTA teel õppekava täitmise osana arvestada teistes kõrgkoolides ning muudes õppe- ja koolitusasutustes läbitud tasemeõpet ja täiendusõpet ning töökogemuse, igapäevase tegevuse raames toimunud õppimist, välja arvatud järgmiste õppeainete puhul:
 - 2.1. erialaeksam;
 - 2.2. lõpueksam;
 - 2.3. kursusetöö;
 - 2.4. lõputöö.
3. Varasemate õpingute ja töökogemuse sisu ja taseme sobivuse osas tehakse otsus igale konkreetsele taotlusele.
4. Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise aluseks saab olla ainult originaalsooritus, mistõttu tuleb varem teises õppeasutuses VÕTA teel arvestatud õppeainete arvestamist EEK-s uuesti taotleda.
5. Kui varasemaid õpinguid soovitakse arvestada EEK õppeaine ühe osana, toimub see üliõpilase ja vastava ainevaldkonna õppejõu kokkuleppel ning VÕTA taotlust sel juhul ei esitata.

II NÕUDMISED VARASEMALT ÕPITULE

II.1. Varasemalt õpitu vastab sisult ja tasemelt taotletava õppeaine õpiväljunditele

6. Varasemate õpingute, töökogemusest ja iseseisvalt õpitu arvestamisel hinnatakse varem omandatud teadmiste, oskuste ja hoiakute vastavust EEK õppekava, mooduli või õppeaine õpiväljunditele.
7. Erinevate haridustasemetel vahel on varasemate õpingute arvestamine võimalik juhul, kui varem õpitu vastab EEK-s taotletava õppekava aine või mooduli õpiväljundite tasemele või kui üliõpilane omab antud ainevaldkonnas lisaks ka erialast töökogemust, mis toetab vastava taseme õpiväljundite saavutamist.
8. Taotletavad valikained peavad toetama vastava õppekava õpieesmärkide täitmist.
9. Erialast töökogemust ei arvestata valik- või vabaaineteks.

II.2. Varasemalt õpitu on kehtiv ja ajakohane

II.2.1. Varasemate õpingute sisuline aegumine

10. Erialavaldkonna arengutest lähtuvalt või õppekavade arendamisel võivad õppeainete sisu, eesmärgid ja õpiväljundid aja jooksul oluliselt muutuda, seetõttu tuleb taotlejal enne VÕTA taotluse koostamist veenduda, et tema poolt varem läbitud sarnase nimetusega õppeaine vastab sisult ja õpiväljunditelt taotletava õppeaine eesmärkide ja õpiväljunditega.

II.2.2. Varasemalt omandatud teadmiste ja oskuste säilimine

11. VÕTA taotleja poolt varasemalt omandatud teadmised ja oskused peavad olema säilinud. VÕTA hindajal või komisjonil õigus kontrollida taotleja teadmiste ja oskuste säilimise taset vestluse, testi või muu ülesande abil.

11.1. Kui varasemalt omandatud teadmiste ja oskuste säilimist toetab taotleja erialane töökogemus vastavas ainevaldkonnas, tuleb taotlejal esitada kombineeritud VÕTA-taotlus, milles tõendatakse nii tasemeõppes kui töökogemuse kaudu õpitud (nõudmised tõendusmaterjalile on esitatud käesoleva korra ptk III.1.3).

II.3. Varasemalt õpitu on mahult sobiv

12. Kui varasemalt sooritatud õppeaine või täiendõppe maht on EEK õppekavas ettenähtud õppeaine mahust suurem, võib taotletavate õppeainete õpiväljundite sobivuse korral asendada sellega mitu väiksemamahulist õppeainet või arvestada ülejäävad EAP-d valik- või vabaaineks.

13. Kui varasemalt sooritatud õppeaine või läbitud täiendõppe maht on EEK õppekavas ettenähtud õppeaine mahust väiksem, kuid kõik õpiväljundid on saavutatud, loetakse sobivaks mahtude erinevuseks kuni 30% asendatava EEK õppeaine mahust.

13.1. Õppeainete arvestamisel tekkinud ainepunktide mahu vähenemine tuleb kompenseerida vastavas mahus valikainete sooritamisega EEK-s.

14. Kõrghariduse esimesel ja teisel astmel (bakalaureuse- või rakenduskõrghariduse õppes ja magistriõppes) kogutud ainepunktide summa peab vastavalt kõrgharidusstandardis sätestatule kokku olema vähemalt 300 EAP. Seetõttu tuleb kõrghariduse teisel astmel esimese astme tulemuste VÕTA teel arvestamisel

tekkinud ainepunktide mahu vähenemine kompenseerida vastavas mahus täiendavate õppeainete sooritamiseega.

15. Varasemaid õpinguid saab valik- või vabaainetena arvestada ainult õppekavas ettenähtud mahus.

III EEK VÕTA PROTSESS

16. EEK-s toimub VÕTA taotluste koostamine, esitamine ning menetlemine õppeinfosüsteemi VÕTA keskkonnas.

III.1. Taotlemine

III.1.1. Taotleja kohustused

17. VÕTA protsessi algatajaks EEK-s on sisseastuja või üliõpilane (edaspidi **taotleja**), kelle **kohustuseks** on:
 - 17.1. tutvuda õppekava ning õppeainete eesmärkide ja õpiväljunditega;
 - 17.2. analüüsida varem omandatud oskuste, teadmiste ja hoiakute sobivust EEK õppekava või õppeainete eesmärkide ning õpiväljunditega (II ptk);
 - 17.3. tutvuda EEK VÕTA protsessi ning regulatsioonidega;
 - 17.4. koguda asjakohane ning nõuetele vastav (sh elektrooniline) tõendusmaterjal (nõuded tõendusmaterjalile ptk III.1.3.);
 - 17.5. koostada õppeinfosüsteemis nõuetekohane korrektsete andmetega VÕTA-taotlus ning esitada see koos vajaliku tõendusmaterjaliga (diplom, tunnistus, portfoolio, loometöö jms) akadeemilises kalendris määratud tähtajaks;
 - 17.6. esitada taotlusega kaasnevad originaaldokumendid ühe nädala jooksul pärast taotluse esitamist oma õppekeskusesse;
 - 17.7. jälgida aktiivselt esitatud taotluse staatust, sealhulgas vajadusel teha taotluses parandusi VÕTA-nõustaja ettepanekul või täita VÕTA hindaja poolt esitatud lisatingimusi (esitada täiendavaid dokumente, ilmuda hindamisvestlusele vms).
18. Taotleja vastutab taotluses esitatud andmete, dokumentide ja muu materjali õigsuse eest.

III.1.2. Taotleja õigused

19. Taotlejal on õigus nõustamisele vastavalt käesoleva korra ptk III.2.

20. VÕTA hindamiskomisjoni otsusega mittenoostumisel on taotlejal õigus otsus vaidlustada EEK õppekorralduseeskirjas sätestatud korras.

III.1.3. Nõudmised VÕTA taotlusele ja tõendusmaterjalile

21. Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamiseks esitatav taotlus peab vastama järgmistele nõuetele:
- 21.1. taotluses esitatud andmed on õiged ja täielikud;
 - 21.2. taotluses tõendatakse selgelt varem õpitu või varasema töökogemuse vastavust omandatava õppekava õppeainete õpiväljunditega;
 - 21.3. taotlus on esitatud koos nõudmistele vastavate ning asjakohaste tõendusmaterjalidega (p 22-23), mis võimaldavad komisjonil hinnata varem õpitu või varasema töökogemuse vastavust EEK õppekava või selle osade õpiväljunditele;
 - 21.4. taotlus on korrektselt vormistatud;
 - 21.5. taotlus on esitatud tähtaegselt.
22. Varasemate õpingute ja töökogemuse **tõendamise aluseks** on järgmised ametlikult kinnitatud dokumendid:
- 22.1. väljaspool EEK-i sooritatud **tasemeõppe** (teine kõrgkool, kutseõppeasutus vm) tulemuste arvestamiseks esitab taotleja diplomi ja akadeemilise õiendi või hinnete lehe, väljavõtte akadeemilisest õiendist või mõne muu haridust tõendava dokumendi, milles on ära märgitud varem sooritatud õppeaine nimetus, selle maht ainepunktides, tulemus, soorituse kuupäev ning õppejõu nimi;
 - 22.2. **täiendõppe** arvestamiseks esitab taotleja täiendõppe tunnistuse, mis, sarnaselt tasemeõppe õpinguid tõendavale dokumendile, peab sisaldama läbitud kursuse nimetust, selle mahtu (ainepunktides või tundides), täiendõppe läbiviija nime või nimetust (asutus), läbitud õppe sisukirjeldust ning dokumendi väljaandmise kuupäeva;
 - 22.3. erialase **töökogemuse** arvestamiseks esitab taotleja töökogemuse olemasolu ja selle olemust kirjeldava dokumendi (asutuse poolt väljastatud tõend/kinnitus või tööraamatu väljavõte) ning kogemusest õpitud analüüsiva portfoolio;
 - 22.4. **iseseisvalt õpitu** arvestamiseks esitab taotleja kogemusest õpitud analüüsiva portfoolio.

22.5. Erialase töökogemuse ning iseseisvalt õpitu arvestamiseks esitatav **portfoolio** peab vastama järgmistele nõuetele:

22.5.1. portfoolio on asjakohane: taotleja kirjeldab taotletava ainega sobivat kogemust või tööülesandeid, mis on taotletava õppeaine õpiväljundite aspektist olulised ning analüüsib vaid taotletava õppeaine seisukohalt asjakohaseid pädevusi;

22.5.2. portfoolio kajastab kogemusest õpitud: portfooliost ilmneb selgelt taotleja areng taotletava õppeaine õpiväljundite omandamisel – mida taotleja on kogemuse läbi õppinud ning missugused pädevused omandanud, sealhulgas on taotleja analüüsinud oma tegevuse tugevamaid ning nõrgemaid sooritusi ning toonud selgelt esile, mida ta nendest olukordadest õppis;

22.5.3. portfoolios seostatakse kogemusest õpitu õpiväljunditega: taotleja väljendab varasema (õpi)kogemuse analüüsis selgelt ja üheselt mõistetavalt oma arusaama kogemusest õpitu ning selle seose kohta õppeaine õpiväljunditega;

22.5.4. portfoolio on korrektselt vormistatud: vormistusel on lähtunud EEK nõudmistest kirjalikele töödele; tekst on struktureeritud, süstematiseeritud, sisukas; kirjutatud on selgelt ja arusaadavalt;

22.5.5. õpiväljundite saavutamise tõendamiseks esitatud täiendavad tõendusmaterjalid (p 21) on asjassepuutuvad.

23. Varasema õpikogemuse kaudu õpiväljundite saavutamise tõendamise toetamiseks võib taotleja omal valikul esitada ka **täiendavaid** asjakohaseid **tõendusmaterjale** (nt varasemas õppeasutuses koostatud iseseisev kirjalik töö, töökogemuse käigus valminud (loome)tööd, tagasiside klientidelt või tööandjalt, koostatud dokumendid jms).

24. Kui varasemaid õpinguid ja/või töökogemust tõendav originaaldokument ei ole eesti- või ingliskeelne, tuleb täiendavalt esitada originaaldokumendi ingliskeelne tõlge, mille on kinnitanud vastava dokumendi väljaandja või notar.

III. 2. Nõustamine

25. EEK tagab VÕTA taotleja nõustamise. Õppeprorektori korraldusega määratakse igasse EEK õppekeskusesse vastava pädevusega VÕTA nõustaja.

26. VÕTA nõustaja toetab VÕTA taotlejat:

- 26.1. selgitab vajadusel taotlejale EEK VÕTA regulatsioone, sh taotlusele ja tõendusmaterjalile kehtestatud nõudeid, ning EEK VÕTA protsessi;
- 26.2. selgitab taotlejale EEK õppekava ja selle osade õpiväljundeid ning nõustab taotlejat tema teadmiste ja oskuste kirjeldamisel ning vastavuse hindamisel;
- 26.3. nõustab vajadusel taotluse koostamisel ja tõendusmaterjali komplekteerimisel.
27. VÕTA nõustaja kontrollib õppeinfosüsteemis esitatud taotlusi ja dokumente, teeb originaaldokumentidest koopiad ning tagastab dokumentide originaalid taotlejale. Taotluse juurde kuuluvate tõendusmaterjalide koopiad säilitatakse üliõpilase toimikus.
28. VÕTA nõustaja suunab nõuetele vastavad VÕTA taotlused hindamisele.
29. Kui esitatud VÕTA taotlus ei vasta EEK nõuetele (nt ebakorrektnel vormistus, puuduv tõendusmaterjal), on nõustajal õigus see taotlejale täiendavate paranduste tegemiseks tagasi suunata.
30. VÕTA nõustaja toetab EEK VÕTA protsessi, olles vajadusel vahendajaks taotleja ja hindaja vahel.
31. VÕTA nõustaja koostab hinnatud ja arvestatud VÕTA taotluste kohta õppemaksu tasaarvestuse ning edastab selle finantsosakonnale.

III. 3.Hindamine

III.3.1. Hindamiskomisjonid, nende töökorraldus

32. EEK õppeprorektori korraldusega moodustatakse õppejõududest ja ekspertidest koosnev VÕTA **hindamiskomisjon**, mis hindab terviktaotlusi ning lähtub oma tegevuses õppeprorektori korraldusega kinnitatud EEK VÕTA hindamiskomisjoni töökorraldusest.
33. VÕTA hindamiskomisjonile annab hindamissoovitusi üksikute õppeainete osas vastava erialase pädevusega õppejõud.
34. Vajadusel kaasatakse hindamisse ka kooliväliseid eksperte.

III.3.2. Hindamispõhimõtted

35. EEK VÕTA hindajad ning hindamiskomisjon vastutavad hindamise kvaliteedi eest ning lähtuvad oma töös järgmistest **põhimõtetest**:
 - 35.1. hinnatakse kogemusest õpitut, mitte kogemuse olemasolu, tuginedes sealjuures taotleja poolt esitatud tõendusmaterjalile;

- 35.2. hinnatakse varasemate õpingute või töökogemuse sobivust EEK õppekavade õpiväljundite ning eesmärkidega;
- 35.3. hinnatakse varasemalt õpitu vastavust taotleja poolt omandatava haridustasemega;
- 35.4. rakendatakse terviklikku hindamist (hinnatakse nii formaalse kui mitte-võiinformaalse (sh töökogemuse kaudu) õppimise tulemusi koos, arvestades, et üks õppimise viis võib osaliselt või täielikult kompenseerida teist ning arvestatakse ka üldiste (ülekantavate) pädevustega;
- 35.5. hinnatakse erapooletult ja sõltumatult (sh komisjon ei hinda taotlejat rangemalt tavaõppijast);
- 35.6. hindamisel lähtutakse ühtsetest taotluste hindamiskriteeriumitest (vt III.1.3).

III.3.3. VÕTA taotluste menetlemise aeg

- 36. VÕTA taotlused menetletakse reeglina **ühe kuu jooksul** alates akadeemilises kalendris sätestatud taotluse esitamise tähtajast.
- 37. VÕTA hindajad võivad esitada taotlejale lisatingimusi: nõuda lisadokumentide esitamist, anda taotlejale varasemate õpingute või erialase töökogemuse hindamiseks praktilisi ülesandeid, vestelda taotlejaga või hinnata tema pädevusi mõnel muul viisil.
- 38. Väljaspool akadeemilises kalendris määratud tähtaega esitatud taotluste puhul ning hindamisekäigus esitatud lisatingimuste täitmisel tuleb arvestada pikema hindamisperioodiga.
- 39. Taotluste hindamist ei toimu talve- ja suvepuhkuste perioodil.

III.3.4. Hindamisotsus ja tagasiside

- 40. VÕTA hindamiskomisjon põhjendab oma otsust ning annab taotlejale tagasisidet taotluse kohta õppeinfosüsteemi kaudu.
- 41. Hindamiskomisjoni otsuse koos tagasisidega kannab EEK õppinfosüsteemi komisjoni esimees.

III.4. VÕTA kajastumine õppeinfosüsteemis ning akadeemilisel õiendil

- 42. Varasemad õpingud, töökogemus või iseseisvalt õpitu, mis on hinnatud vastavaks EEK õppekava eesmärkidele ning õpiväljunditele, arvestatakse õppeinfosüsteemis üliõpilase õppekava täitmise hulka ning kajastub üliõpilase elektroonses matriklis.

43. **Tasemeõppe** tulemuste arvestamisel kantakse EEK elektroonilisse matriklisse eelmises õppeasutuses läbitud õppeaine nimetus, sooritamise kuupäev ning maht, õppejõu nimi ja varasem hinne. Kui koolide hindamissüsteemid on erinevad, peab üliõpilane esitama ka vastavas koolis õppimise hetkel käibelolnud hindamissüsteemi kirjelduse (sh välisriikide õpitulemuste arvestamisel), mille alusel viiakse hinne vastavusse EEK hindamissüsteemiga. Hindamissüsteemi kirjelduse esitamata jätmise korral või juhul, kui hindamissüsteemid pole võrreldavad, kantakse elektroonilisse matriklisse hindamistulemus „arvestatud“.
44. **Täiendõppe** arvestamisel kantakse elektroonilisse matriklisse varasem hinne (kui täiendõpe on lõppenud eksami või arvestustööga, muul juhul hindamistulemus „arvestatud“), arvestamise aluseks olnud tunnistuse väljaandmise kuupäev ning õppejõu nimi. Täiendõppe 26 akadeemilist tundi loetakse võrdseks mahuga 1 EAP.
45. **Erialase töökogemuse ning iseseisvalt õpitu** arvestamisel kasutatakse mitmeeristava hindamise tähistust. Elektroonilisse matriklisse kantakse tulemus „arvestatud“ ja hindamisotsuse tegemise kuupäev ning hindaja nimi.
46. VÕTA kajastamine akadeemilisel õiendil toimub vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele „Diplomi ja akadeemilise õiendi statuut ja vormid“.

III.5.VÕTA taotluste menetlemise tasu, õppemaksu tasaarvestus

47. VÕTA taotluste hindamise ja arvestamise tasu kinnitab AS Erahariduskeskuse juhatus.
48. VÕTA taotluse hindamise ja arvestamise tasu ning õppemaksu tasaarvestus vormistatakse üliõpilase õppekavajärgse viimase nominaalse õppeaasta sügisel (tasaarvestuse tulemusel enamakstud õppemaks jääb sellisel juhul üliõpilase edasiste õpingute ettemaksuks) või hiljemalt üliõpilase eksmatrikuleerimisel.
49. Õppemaksu tasaarvestust ei vormistata, kui VÕTA taotluse hindamisel arvestatakse EEK õppekava täitmise hulka varasemaid õpinguid mahus 45 EAP-d või rohkem. Üliõpilane viiakse sel juhul üle järgmisele kursusele ning tal tuleb tasuda õppeaasta alustamise tasud ning ainepunktide eest, mis tal täiendavalt EEK-s sooritada tuleb.

IV KVALITEEDIKINDLUSTUS

50. EEK tagab taotlejale VÕTA-alase informatsiooni ning nõustamisteenuse kättesaadavuse, VÕTA protseduuri ühetaolisuse ning hindamist läbiviivate isikute kompetentsuse ja erapooletuse tulemuste suhtes.

V RAKENDUSSÄTTED

51. VÕTA taotlused, mille menetlemist on alustatud enne 01.06.2013, menetletakse 27.08.2012 kehtestatud EEK VÕTA korra järgi.
52. EEK nõukogu 27.08.2012 kinnitatud „EEK varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise (VÕTA) kord“ tunnistatakse kehtetuks alates 23.09.2013.